

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

§. 1. Quid sint Sponsal. & quotuplicia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Monachis, atque aliis etiam presbyteris, dignitatem aliquam vel personatum habentibus, ut Theologiae Jurisque Pontificii studio, quod illorum proprium esse debet, pro laudabili muneri sui functione, diligentius incumbere valeant.

3. Alias Clerici vel Monachi, qui hujusmodi negotiis secularibus sese immiscant, non modo non gaudent praedicta immunitate a vestigalibus & tributis, caeterisque privilegiis Clericalibus, sed aliis quoque poenis afficiuntur, c. *Sed nos procuratores* & alius h. t.

Caeterum Carolus V. referante Zyp. b. r. n. 2. Clericos negotiantes declaravit à nullo onere immunes fore, quod ob hujusmodi negotia pendunt laici, 2. Febr. 1528. Cui consonat c. *Quamquam* sup. De censibus & Clement. Praesentis eod. tit. Idque juxta privilegium Leoais X. ei concessum 2. Id. Junii. 1515. In concordatis vero Brabantiae §. *Clerici* multa, eodem teste, enarrantur, quae Clericis permittuntur vel inhihentur; sed agunt, inquit, maximè de privilegio fori.

Ratio horum omnium est, quia Clericos sacris Ordinibus initiatos, ac Monachos & Conversos. divino officio ac contemplationi & orationi mancipatos, convenit ab omni strepitu temporalium cessare, d. can. *Duo sunt* xii. q. 1. Nam qui mittit manum ad aratrum respiciens retrò, non est aptus regno Dei: nec fieri potest, ut profectus spiritualis non impediat per singulares occupationes, juxta illud, nescio cujus, *Numquam redi minus homo, quam cum inter homines sui.* Zyp. d. loco in princ. Addit negotiationes istas vix fieri absque peccato, ut notatur in c. *Naviganti* ult. inf. De usura, & in can. *Fornicari* distict. 88. Et i- deo licet laicis permittantur, non tamen nisi ad usum & necessitatem, cum nihil sit miserius quam propter nummum Deum contemnere. Porro quatenus & quousque liceat Clerico negotiari vel artificium exercere, vide Guiliel. Redoan. De spoliis Eccles. q. 8. à num. 33.

Finis Libri Tertii.

PARATITLA
SIVE
SUMMARIA
ET METHODICA EXPLICATIO
LIBRI QUARTI
DECRETALIVM

TITVLVS I.

De Sponsalibus & Matrimo-
nio.

§. I. Quid sint Sponsalia, & quotu-
plicia?

1. Definitio & origo Sponsaliorum.
 2. Divisio in Sponsalia de futuro, & de presenti.
 3. Requisita ad Sponsalia de futuro.
- SATIS superque dictum est libro tertio de rebus Clericorum ac Religiosorum, deque rebus, quae Ecclesiasticis ac laicis communes sunt. Exigit ordo, ut hoc quaer-

no libro agamus de rebus propriis laicorum non quidem omnibus, sed iis, quæ quamvis laicis conveniant, tamen ad forum & iudicium pertinent Ecclesiæ, cuiusmodi sunt matrimonia & quæ iis necessariò accedunt, c. *Accedens* 10, *sup. De procurat.* Videndum igitur primò, quid sit matrimonium, quomodo & per quas personas contrahatur: secundò, quis sit matrimonii fructus id est quæ sit legitima proles; tertio, quomodo matrimonium dissolvatur: & denique quomodo iteretur; sed quia per Sponsalia ad matrimonia devenitur, prius de illis tractandum est.

1. Sponsalia autem sunt futurarum nuptiarum, id est futuri matrimonii, promissio, *cap. Noftrates xxx. q. 3.* seu mentio & repromissio, *l. 1. d. de Sponsalibus* sic dicta à Spondendo, teste Ulpiano, quòd veteribus moris esset stipulari & spondere sibi futuras uxores: unde & Sponsi Sponsæque appellatio nata est, *l. 2. §. 3. d. eod. A Gellius lib. 4. Noct. Attic. cap. 4.* Spondere verò à sponte, id est voluntate deducit Varro *lib. 4. De lingua Lat. ut Spondeo sit, quasi Sponte do vel promitto* *Quæ spondentur, inquit, filiam, despondisse dicebatur, quòd de sponte ejus, id est voluntate exterat.*

2. Dividuntur in Sponsalia de futuro, subaudi matrimonio contrahendo, quæ jam definita sunt, & propriè Sponsalia vocantur, c. *Prætorca 2. c. l. qui 30. §. c. ult. h. tit.* in Sponsalia de præsentì, quæ non sunt aliud, quam mutus in matrimonium consensus, seu ipsùm matrimonium, contractam quidem, sed nondum consummatum, *cap. Desponsatam xxvii. q. 2. c. Ex parte 9. c. Veniens 15. & alii hoc t.* Dicuntur tamen etiam Sponsalia, quia & in matrimonii contractu quædam sit promissio mutæ traditionis corporum, saltem tacitè: imò matrimonium per sponsonem seu stipulationem, sive interrogationem & responsonem, contrahitur, c. *penult. hoc tit.* Pari modo etiam Sponsalia aliquando & propriè sumitur pro ea, quæ promittit matrimonium de futuro, & nondum contraxit per verba de præsentì, *cap. Quidam sponsavit 31. cap. De sponsatis 46. & similibus xxvii. q. 2.* aliquando vero sumitur pro ea, quæ contraxit quidem de præsentì, sed nondum illud consummavit, c. *Institutum 39. & pluribus aliis d. loco, c. 2. & fin. inf. de sponsa duorum:* Et hac acceptione Deipara Virgo vocatur

sponsa Josephi & Josephus sponsus Virginis, cum inter eos intercesserit contractus matrimonii de præsentì, Hæc tamen potèrior usurpatio est minus usitata, soletque post contractum matrimonium per verba de præsentì mulier communiter vocari conjux, *cap. Qui desponsatam 12. d. causa §. 9.* aut auxor, licet aliquando in Jure sponsa de futuro vocetur conjux aut uxor, c. *Invomis §. & ibi Gloss. in v. conjux hoc tit.*

3. Ad Sponsalia proprii nominis seu de futuro requiritur ea ætas, quæ intelligat id quòd agit, & septennio completo definita est, tam in fæmina quàm masculo, *d. c. 3. hoc tit.* Requiritur etiam consensus, *cap. 1. 4. §. inf. de desponsat. impub. & quidem liber, cum sponsalia ordinentur ad matrimonia, quæ libera esse debent, & pertineant ad statum hominis, qui in arbitrio & electione est cujusque.* Quo pacto autem sponsalia, quæ parentes plerumpue pro filiis puberibus vel impuberibus contrahunt, valeant seu obligent, vel non, dicemus postea ad *Tit. De desponsat. impub.* Debet insuper hic consensus esse mutus: quorum enim unum corpus futurum est, unus debet esse & animus ut, *cap. De nepotis xxxi. quæst. 2. Ideoque in l. 1. D. De sponsali.* Sponsalia dicuntur esse futurarum nuptiarum repromissio, ut designetur reciproca obligatio consensus. Exprimi quoque oportet hunc consensum aliquo signo exteriori, ut mutus innotescat, sive verbis, sive litteris, sive alio modo: licet aliquando verba vel signa æquipollentia requirantur ad probationem consensus, c. *Tua fraternitati 25. & c. penult. hoc tit.*

§. II. Quinam sponsalia contrahere possint & quibus modis.

1. Sponsalia rectè contrahunt majores septennio, regulariter.
2. Sive verbis, sive nudo consensu, per se, vel per alios.
3. Purè, vel sub conditione.

1. Contrahere sponsalia possunt majores septennio, c. 4. & 5. *§. c. Ad dissolvendum inf. de desponsat. impub.* quia huic ætati aliquod tacitè iudicium animi, quo intelligant contrahentes, quid agant, *l. in sponsalibus 14. D. h. c.*